

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Creditul în noua lege a conversiunii. — Lege asupra cambiei și biletelui la ordin. — Orariul de vară al birourilor. — Repartiția impozitului adițional.

Creditul în noua lege a conversiunii.

Economia națională a fost dotată cu o nouă lege de conversiune a datoriiilor. A patra în ordinea de apariție a legilor de această natură, ea are aerul de a se intitula definitivă. Că legea respectivă întrunește sau nu această calitate, faptul nu ne va preocupa deoarece este inutil; nu la data apariției unei legi, se poate spune dacă ea e definitivă sau provizorie, ci numai după trecerea unui timp în aplicarea ei, deoarece acest factor care se numește timp, consacră definitivatul sau provizoratul unui atare eveniment juridic. Așa fiind, o proclamare de pe acum a acestei legi ca definitivă, este numai un deziderat, care, se poate și realiza, dar se poate și spulbera.

Pentru noi, cari înregistrăm evenimente și le punem în comparație unele cu altele, nu există decât dorința ca această lege să întrunească într'adevăr calitățile, cari ar putea-o caracteriza ca definitivă. Suntem în această privință la unison cu cercurile economice, cari cer ca legea să poseadă numai această primordială calitate, deoarece schimbarea periodică a unor legiferări, aduce numai perturbări și în-

curcături. Ori în cazul de față cerința de stabilitate a legii e absolut necesară. Menținerea mereu sub stare de provizorat a unei legi, însemnează cea mai periculoasă situație ce se poate crea unei stări de lucruri, deoarece încadrarea juridică a fenomenului ce se cere reglementat nu se poate face și astfel se precipită lucrurile sub avalanșa necesității de a se desfășura, aducând mereu noi complicațiuni. De aceea tot ceea ce s'ar putea fixa astăzi, mâine pierde punctele de razim, încât menținând provizoratul unei situațiuni se admite implicit, desfășurarea haosului.

Că lucrurile se petrec astfel, faptul ne este confirmat de însași legea conversiunii. Una dintre ele, oricare ar fi rămas până acum valabilă, ar fi oprit desfășurarea lucrurilor în domeniul necunoscutului. Debitorii și creditorii ar fi fost siliți la un punct de contact și astfel economia națională ar fi încercat cel puțin o îndrumare spre o cale de precisă orientare. Așa însă cum s'au întâmplat evenimentele, dirijate fiind de moratorii peste moratorii, mecanismul schimbului și al creditului a rămas tot anchilozat, iar economia națională a fost lipsită de o verigă importantă și absolut indispensabilă, care leagă fenomenele în funcționarea organismului și în mersul lor natural. Despre actuala lege de conversiune a datoriiilor, atâta putem spune deocamdată: ea fixează problema datoriiilor la numere cunoscute și la termene determinate și încearcă printr'o modalitate oarecare, restabilirea

normală a curgerii fenomenelor economice. Cât despre definitivatul ei care însemnează completă posibilitate de aplicare, nu se poate vorbi deocamdată.

Este o iluzie să creadă cineva, că s'ar putea la noi concepe o altă lege de conversiune în care să se fixeze mai echitabil raporturile între debitori și creditori și să se restabilească astfel noțiunile în adevărata lor valoare. Experiența a arătat că o situație odată legiferată și ajunsă astfel la un punct oarecare, nu mai poate fi întoarsă, fie că e just, fie că e injust rezolvată, cel puțin în domeniul problemelor, cari au o mare legătură cu electoralitatea și care poate forma subiect de agitație demagogică. În consecință timpul speranțelor a trecut și în domeniul care ne preocupă. Oricine ar mai încerca o modificare a legii conversiunii, va considera actuala situație ca o poziție câștigată și va căuta să adâncească lucrurile spre alte concesiuni, decât să cedeze din cele deja reglementate. Partidul național-liberal a fost privit oarecum ca exponent al burgheziei românești. De sigur că în țara noastră, burghezia este prea puțin reprezentată. Nici o lege dela întemeierea statului modern românesc și până astăzi care a avut ca obiectiv întărirea clasei mijlocii, n'a fost aplicată cu bună credință și pe latura sa avantajoasă. Ea a servit cel mult de sursă pentru declamări demagogice și a fost utilizată ca atare în toate împrejurările. De aceea nici burghezia nu s'a putut înfiripa la noi în adevărata și caracteristica sa înfățișare. Ori burghezia formează cea mai importantă clasă socială a unui stat, câtă vreme evident, admitem concepția capitalistă ca dominantă în organizația economică și socială. De aceea un partid de doctrină burgheză în țara românească ar avea multe de îndeplinit și ar reprezenta o formă de guvernare complet suprapusă necesităților românești. Astfel nici o ironie nu poate să reziste în fața felurilor unei politici care urmărește o realizare de echilibru social burghez în țara noastră, iar partidul care ar îndeplui-o, n'ar avea nevoie de nici o dialectică pentru a-și apăra titlul și activitatea. Dacă astfel stau lucrurile, adică dacă cel mai burghez partid a adus o lege de conversiune care n'are nimic a face cu burghezia, apoi nu putem în nici un caz spera, că o viitoare

formațiune ministerială ar putea aduce ceva nou în guvernarea statului românesc din punctul de vedere al rezolvării problemei datorii. În consecință orice iluzie de a se putea vreodată modifica legea conversiunii, bazând-o pe o îndrumare echitabilă în stabilirea relațiilor dintre debitori și creditori, rămâne un deziderat aproape utopic. Tot un deziderat de această natură va rămânea vreme îndelungată și redresarea noțiunii de creditor care în concepția legiuirilor de până acuma, apare ca un subiect dublat de epitetul „răufăcător și netrebnic“, deci nedemn de a i se acorda scutul legilor. De unde a răsarit acest punct de vedere nu este greu de constatat. Cele înșirate până acuma sunt suficiente criterii după cari, cuvântul de creditor a ajuns în disgrație. Din moment ce legea conversiunii n'a avut alt fel decât avantajarea debitorilor în pozițiunea lor față de creditori, metodă inversă de cum se prevedea până acuma, când se căuta de obicei apărarea celui din urmă, este natural ca raportul noțiunilor să se răstoarne ca valoare. Astfel s'a ajuns la situația că creditorul, în împrejurările actuale, a devenit un tip de speță inferioară și care merită numai disgrație.

De aici nu poate să urmeze decât inevitabilul: ideia de credit să sufere ea însăși repercursiuni din cele mai defavorabile. Și dacă toate lacunele legii de conversiune sunt mai mult sau mai puțin admisibile în criteriile moralei de astăzi, nu vedem pentru ce ideia creditului n'a fost cel puțin reabilitată. Legea nu face decât anumite mici concesiuni instituțiilor de credit, cari sunt specificate precis în prevederile sale. Dispoziția este cel puțin curioasă dată fiind necesitatea evidentă de credit pentru o economie în incompletă dezvoltare. Legea conversiunii nu rezolvă posibilitatea ca agricultura să se dispenseze de concursul creditului. Nici nu putea de altfel să o facă, deoarece s'ar încerca opunere unui fenomen inevitabil. Iar așa stând lucrurile, ne situăm prin ultima lege de conversiune în aceeași postură ca prin toate de felul acesta, într-o postură contradictorie și paradoxală: ignorăm un element de al cărui concurs avem absolută nevoie. Cum ajunge legea de conversiune la această situațiune?

Întâi evident, disprețuind elemente fundamentale cari stau la baza relațiilor dintre debitor și creditor. Este evident, că mulți din debitorii de orice categorie, formau cazuri concrete în cari legea trebuia să intervină, în vederea atingerii scopului urmărit de ea. S'a accentuat adeseori că dacă clasa țărăneasă a fost împroprietărită, a fost totuș lipsită de concursul financiar necesar, pentru a se putea încheia materialicește. Pe urmă a fost lipsită de cunoștințele profesionale cele mai elementare, în lucrarea pământului, tocmai când această înzestrare spirituală era mai necesară. Astfel pe când toată lumea lucra în agricultură cu mijloace transformate față de epoca premergătoare războiului, țăranul român ținea tot coarneaule plugului de lemn și primitiv și lucra în gospodărie cu un randament, care însemna că nici jumătate din timpul cheltuit, nu era utilizat în plin. În fine a intervenit și stabilizarea monetară, care a transformat un împrumut din Lei hârtie în Lei aur. Cu toate acestea se pune totuși întrebarea: intrau toți țăranii în această categorie? Nu cumva legea ocrotește și grupuri cari s'au îndatorat în condițiuni și pentru scopuri incompatibile cu sensul conversiunii? Iată ceea ce trebuia delimitat prin lege în mod precis, chiar dacă cazurile ar fi fost extrem de puține, numai pentru necesitatea de a dovedi că nu în contra creditului e îndreptată legea conversiunii, ci ea e numai menită să asaneze o situație economică bolnavă, care nu se poate astfel elucida și care lăsată la voia întâmplării, ar fi avut consecințe dezastruoase.

În al doilea rând, respectul față de rolul creditorului și însemnătatea lui a fost disprețuit prin înglobarea în lege a tuturor datornicilor, indiferent de suma cu care le este grevată, unitatea de suprafață din proprietatea agricolă. Într'adevăr ce rost are să se declare convertibilă o datorie care grevează Hectarul de pământ agricol cu suma de 50.000—Lei în sus. Un astfel de datornic, căci sunt de sigur și de aceștia, nu mai este asanabil, deoarece admitând că obține cea mai favorabilă învoire cu creditorii prevăzută de lege, nu va putea nici așa face față situației. Soarta lui este deci pecelluită. În aceste condițiuni, cel mai elementar respect față de rolul creditului și

de evidențierea intenției de a-l promova, impunea fixarea unui plafon maximal de datorie pe Ha, în limita căruia debitorii intrau în conversiune, iar peste această limită, să fi fost excluși. Noi nu ne facem nici o iluzie că cu aceasta s'ar fi micșorat desavantajul legii pentru creditor. Totuși o asemenea prevedere arăta o atențiune dată încheierilor și ar fi lăsat aparența că nu creditul e obiectul legii, ci într'adevăr asanarea agriculturii.

În al treilea rând, legea conversiunii este aversă creditului prin admiterea neproprietarilor de pământ în articolele prevederilor sale. Nu se vede absolut de loc care ar fi partea etică a acestei prevederi, deoarece în cazul neproprietarului nici nu se știe ce se apără, deoarece neavând proprietate, chiar neîntrat în lege, tot creditorul plătește gloaba. Apoi nu vedem mobilul pentru care s'ar fi făcut datoria. Investiții? Nu. Metode perfecționate de lucru? Nu. Dacă deci nu se poate prinde nici un argument din toate acestea introducerea pâlmașului în legea de conversiune constituie doar un motiv de a spune că creditul a fost adânc neglijat.

În fine unde legea de care ne ocupăm arată maximul de dispreț față de credit, este prevederea prin care proprietarii mari sunt admiși la asanare ca și cei mici și mijlocii. Arată maximul de dispreț față de credit această dispozițiune, deoarece marele proprietar nu poate invoca nici o motivare de nici o natură în privința datoriilor făcute. El a eșit din războiu cu proprietatea negrevată, a putut să raționalizeze cultura agricolă, să introducă perfecționări, etc. etc. fără să fie în situația de a nu putea să acopere împrumuturile făcute, pe de o parte, iar pe de altă parte, înglodăți fiind cu sume mari în datorii, situația se prezintă ca și la pâlmași; nu mai poate astăzi face față nici intrând în conversiune.

Cazurile de mai sus sunt de sigur tipice. Ele calcă nu numai orice brumă de respect față de contractul încheiat, dar pot ușor motiva o intențiune care poate nu e voită. De aceea dacă legea de conversiune a datoriilor agricole poate să fie sau nu definitivă, ea putea în orice caz să fie astfel concepută ca să nu aibă aerul că orice împrumutător este prigonit și că creditul nu-și mai are rost în economia noastră.

LEGE

asupra Cambiei și Biletului la ordin.

TITLUL I.

Despre Cambie.

(Urmare.)

CAPITOLUL VIII.

Despre protest.

Art. 66. — Protestul se face de portărel, iar în comunele nereședințe de tribunal, el poate fi făcut și de judecătorul de ocol.

În ținuturile unde funcționează notari publici, protestul va fi făcut de aceștia, potrivit competenței lor și legilor în vigoare.

Asistența martorilor nu este necesară la facerea protestului.

Art. 67. — Protestul poate fi încheiat prin act separat pe însuși originalul titlului sau pe unul din exemplare, pe copia, ori pe un adaus al acestora. Dacă protestul se încheie pe un adaus, acel care-l încheie trebuie să pună sigiliul oficial pe linia de unire.

Pentru mai multe titluri plătibile de aceeași persoană, în același loc, protestul se poate face la cererea posesorului printr'un singur act separat.

Dacă protestul este cuprins în act separat, mențiune de facerea protestului va fi făcută pe titlul deus spre protest.

Art. 68. — Protestul trebuie făcut în locurile prevăzute de art. 42 contra persoanelor respectiv indicate de acest articol, chiar dacă nu sunt prezente.

Dacă domiciliul acestor persoane nu poate fi găsit, protestul se va putea face în orice loc din cuprinsul comunei locului de plată, după alegerea posesorului cambiei.

Incapacitatea persoanelor cărora cambia trebuie să fie prezentată nu dispensează de obligațiunea de a dresa protestul contra acestora, cu excepția celor prevăzute de ultimul alineat al art. 49.

Dacă persoana căreia trebuie să fie prezentată cambia a încetat din viață, protestul se va face de asemenea pe numele său, după regulile precedente.

Art. 69. — Protestul trebuie să cuprindă:

1. Anul, luna, ziua și ora în care a fost dresat;
2. Numele și pronumele celui care a cerut facerea protestului;
3. Numele și pronumele persoanei sau persoanelor contra cărora s'a făcut protestul;
4. Arătarea locurilor în care a fost dresat, cu mențiunea cercetărilor făcute, conform art. 42.
5. Transcrierea exactă a cambiei, dacă protestul nu s'a făcut chiar pe înscrisul cambial;
6. Somațiunea de plată, răspunsurile primite sau motivele pentru care nu s'a obținut nici un răspuns.

Protestul va fi scris de portărelul, notarul sau judecătorul care l-a dresat.

Când trasul căruia i se prezintă spre acceptare o cambie cere ca o nouă prezentare să-i fie făcută în ziua următoare, această cerere trebuie cuprinsă în protest.

Art. 70. — Ștersăturile, îndreptările și scrisul printre rânduri sau cu semn de trimitere, trebuiesc să fie aprobate de acel care face protestul.

Art. 71. — Cel care face protestul este dator să treacă protestele în întregime, zi cu zi, după ordinea datei, într'un registru special.

Originalul protestului se va înmâna celui ce a cerut protestul.

În caz de pierdere, originalul poate fi înlocuit printr'o copie legalizată după registru.

Art. 72. — În cea dintâi zi a fiecărei săptămâni, corpul portăreilor, judecătoria sau notarul public vor trimite Tribunalului și Camerei de comerț un tablou de protestele de neplată făcute în cursul săptămânii precedente.

Tabloul va arăta data protestului, numele și numele persoanei împotriva căreia s'a făcut protestul, al celei care a cerut protestul și scadența titlului protestat.

Tribunalele vor ține un registru de evidență a protestelor.

Art. 73. — În afară de cazul când trăgătorul a stipulat obligațiunea de protest, acesta poate fi înlocuit, dacă posesorul se învoiește, printr'o declarație de refuz de acceptare sau plată scrisă și dată pe titlu sau pe adaus, semnată de cel împotriva căruia protestul urma să fie făcut. Această declarațiune trebuie să fie investită cu dată certă, în termenul stabilit pentru facerea protestului.

CAPITOLUL IX.

Despre intervențiune.

Secția 1. Dispozițiuni generale.

Art. 74. — Trăgătorul, girantul sau avalistul pot indica o persoană care să accepte sau să plătească la nevoie.

Cambia poate fi, în condițiunile arătate mai jos, acceptată sau plătită de o persoană care intervine pentru oricare din obligați pe cale de regres.

Intervenientul poate fi un terțiu, însuși trasul sau o persoană deja obligată prin cambie, cu excepția acceptantului.

Intervenientul trebuie, în cele două zile lucrătoare ce urmează intervențiunii, să încunoștințeze de intervențiunea sa pe acel pentru care a intervenit. În caz de neobservare a acestui termen, el este răspunzător, dacă va fi locul de paguba cauzată prin neglijența sa, fără însă ca daunele-interese să poată întrece suma din cambie.

Secția 2. Acceptarea prin intervențiune.

Art. 75. — Acceptarea prin intervențiune poate fi făcută oridecâteori posesorul unei cambii ce poate fi acceptată ar putea exercita dreptul de regres înainte de scadență.

Când într'o cambie s'a indicat o persoană pentru a o accepta sau a o plăti la nevoie, la locul plății, posesorul nu poate exercita, înainte de scadență, dreptul de regres în contra celui care a făcut indicațiunea și în contra semnatarilor următori, afară

numai dacă a prezentat cambia persoanei indicate și dacă aceasta, refuzând acceptarea, acest refuz a fost constatat prin protest.

În alte cazuri de intervențiune, posesorul poate refuza acceptarea prin intervențiune. Totuși, dacă o admite, el pierde dreptul de a recurge, înainte de scadență, pe cale de regres, împotriva aceluia pentru care acceptarea a fost făcută și a semnatarilor următori.

Art. 76. — Acceptarea prin intervențiune se scrie pe cambie și se semnează de intervenient. Ea arată pentru cine este dată; în lipsa acestei arătări, acceptarea se socotește dată pentru trăgător.

Art. 77. — Acceptantul prin intervențiune este ținut față de posesorul cambiei și față de giranții posteriori aceluia pentru care a intervenit în același mod ca și acesta.

Cu toată acceptarea prin intervențiune, acela pentru care ea a fost făcută și giranții săi, pot cere posesorului, în schimbul plății sumei arătate la articolul 53, predarea cambiei, a protestului și, dacă va fi locul, a contului de întoarcere achitat.

Obligațiunea acceptantului prin intervențiune începează în cazul în care cambia nu i-a fost prezentată cel mai târziu în ziua următoare ultimei zile pentru dresarea protestului de neplată.

Secția 3. Plata prin intervențiune.

Art. 78. — Plata prin intervențiune poate fi făcută ori de câteori posesorul ar putea exercita dreptul de regres la scadență sau înainte de aceasta.

Plata trebuie să cuprindă întreaga sumă ce ar fi avut să plătească acel pentru care intervențiunea s'a făcut.

Ea trebuie făcută cel mai târziu în ziua ce urmează ultima zi admisă pentru facerea protestului de neplată.

Plata prin intervențiune trebuie să rezulte din protest și, dacă acesta a fost deja dresat, trebuie să fie menționată la sfârșitul actului de protest, de către portărelul, judecătorul de ocol sau notarul care la dresat. Cheltuelile de protest se vor restitui chiar dacă trăgătorul a pus clauza „fără cheltueli“.

Art. 79. — În cazul în care cambia a fost acceptată de mai mulți intervenienți, care au domiciliul la locul plății, sau dacă au fost indicate pentru a plăti — la nevoie — persoane având domiciliul în acelaș loc, posesorul trebuie să prezinte cambia tuturor acestor persoane, iar dacă va fi locul, să ceară protestul de neplată cel mai târziu în ziua ce urmează ultimei zile admise pentru facerea protestului.

Dacă protestul nu a fost făcut în acest termen, acel care a făcut indicarea la nevoie, sau acel pentru care o cambie a fost acceptată, cum și giranții posteriori, sunt liberați.

Art. 80. — Posesorul care refuză plata prin intervențiune pierde dreptul de regres împotriva celor care ar fi fost liberați.

Art. 81. — Plata prin intervențiune trebuie să fie constatată prin mențiune pe cambie, cu indicarea acelei pentru care este făcută. În lipsa unei atari indicări, plata se socotește făcută pentru trăgător.

Cambia și protestul, dacă a fost încheiat, trebuie să fie predate aceluia care a plătit prin intervențiune.

Art. 82. — Cel care a plătit prin intervențiune dobândește drepturile rezultând din cambie împotriva aceluia pentru care a plătit și împotriva aceluia care sunt ținuți cambialmente către aceasta din urmă; el nu poate însă gira din nou cambia.

Giranții posteriori semnatarului pentru care plata a fost făcută sunt liberați.

Dacă mai multe persoane oferă plata prin intervențiune, este preferat acela a căruia plată liberează un număr mai mare de obligați. Acela care, în cunoștință de cauză, intervine contrar acestei reguli, pierde dreptul de regres împotriva aceluia care ar fi fost liberați.

CAPITOLUL X.

Despre pluralitatea exemplarelor și despre copii.

Secția 1. Pluralitatea exemplarelor.

Art. 83. — Cambia poate fi trasă în mai multe exemplare identice.

Aceste exemplare trebuie să fie numerotate în însuși textul titlului; lipsind aceasta, fiecare din exemplare se socotește o cambie distinctă.

Oricare posesor al unei cambii în care nu se arată că a fost trasă într'un singur exemplar, poate cere liberarea mai multor exemplare pe cheltuiala sa. În acest scop el trebuie să se adreseze girantului său nemijlocit, care este dator să-i dea sprijinul către propriul său girant; se va urma astfel până la trăgător. Giranții sunt datori a reproduce girurile pe noile exemplare.

Art. 84. — Plata unuia din exemplare este liberatorie, chiar dacă nu s'a stipulat că o atare plată anulează efectul celorlalte exemplare. Cu toate acestea trasul rămâne ținut în temeiul fiecărui exemplar acceptat care nu i-a fost înapoiat.

Girantul care a transmis exemplarele la diferite persoane, ca și giranții următori, sunt ținuți în temeiul tuturor exemplarelor, purtând semnătura lor care nu le-au fost înapoiate.

Art. 85. — Acel care a trimis un exemplar al cambiei, în vederea acceptării, trebuie să indice pe celelalte exemplare numele persoanei la care acest exemplar se găsește. Această persoană este datoare să-l predea posesorului legitim al unui alt exemplar.

Dacă acesta refuză, posesorul nu poate exercita dreptul de regres decât după ce a făcut să se constate prin protest:

1. Că exemplarul trimis la acceptare nu i-a fost predat, cu toată cererea sa;

2. Că acceptarea sau plata nu a putut fi obținută pe alt exemplar.

Secția 2. Copiile.

Art. 86. — Oricare posesor al unei cambii are dreptul să facă una sau mai multe copii.

Copia trebuie să reproducă întocmai originalul cu girurile și toate celelalte mențiuni care figurează în cambie; ea trebuie să indice unde ia sfârșit.

Copia poate fi girată și avalizată în același mod și cu aceleași efecte ca și originalul.

Art. 87. — Copia trebuie să arate pe deținătorul titlului original. Acesta este dator să-l predea posesorului legitim al copiei.

În caz de refuz, posesorul nu poate exercita dreptul de regres împotriva persoanelor care au girat sau avalizat copia, decât după ce a făcut să se constate, prin protest, că originalul nu i-a fost predat, cu toată cererea sa.

Dacă titlul original poartă după ultimul gir dat înainte de întocmirea copiei stipulațiunea „de aici girul nu este valabil decât pe copie“, sau orice altă formă echivalentă, girul ulterior pe original este nul.

CAPITOLUL XI.

Despre alterări.

Art. 88. — În cazul alterării textului unei cambii, semnatarii posteriori alterării sunt ținuți în limitele textului alterat; semnatarii anteriori sunt ținuți potrivit textului original.

În cazul în care din titlu nu rezultă sau nu se dovedește că semnătura a fost pusă înainte sau după alterare, se presupune că a fost pusă înainte.

CAPITOLUL XII.

Despre anulare și înlocuirea titlului.

Art. 89. — În caz de pierdere, sustragerea sau distrugerea unei cambii, posesorul va putea înștiința despre aceasta pe tras și să ceară anularea titlului printr'o cerere adresată președintelui tribunalului locului în care cambia este plătită, sau judecătorului de ocol al locului de plată.

Cererea va trebui să arate condițiunile esențiale ale cambiei și, dacă este vorba de o cambie în alb, elementele suficiente spre a o identifica.

Prezidentul tribunalului sau judecătorul, după examinarea cererii și a elementelor produse, cum și a dreptului posesorului, va pronunța în cel mai scurt timp posibil o ordonanță prin care, specificând datele cambiei, o va declara nulă în mâinele oricui s'ar găsi și va autoriza a se face plata ei după trecere de 30 zile dela publicarea ordonanței în Monitorul Oficial, în cazul când cambia a scăzut sau este la vedere, sau de 30 zile dela data scadenței dacă aceasta este ulterioară publicațiunii în Monitorul Oficial, și numai dacă între timp deținătorul nu a făcut opoziție.

Ordonanța trebuie să fie notificată trasului și publicată în Monitorul Oficial, la stăruința și pe cheltuiala petiționarului.

Plata făcută de tras înainte de notificarea ordonanței, cu toată înștiințarea făcută, liberează pe debitor.

Art. 90. — În termen de 30 zile dela publicarea ordonanței în Monitorul Oficial, detentorul cambiei va putea face opoziție în contra acestei ordonanțe, opoziție ce se va comunica atât petiționarului, cât și trasului, odată cu citarea lor înaintea instanței locului de plată.

Art. 91. — Până la împlinirea termenului prevăzut de art. 89, petiționarul va putea exercita toate actele de conservare a drepturilor sale și dacă este vorba de o cambie deja scăzută, sau care a scăzut între timp, va putea cere plata acelei cambii a cărei anulare a cerut-o depunând o cauțiune egală cu suma pretinsă, sau să ceară consemnarea acestei sume.

Art. 92. — După trecerea termenului prevăzut de art. 89, fără a se fi făcut opoziție, sau după res-

pingerea opoziției printr'o hotărâre rămasă definitivă, cambia pierdută sau sustrasă nu mai are nici un efect.

Oricine a obținut înlocuirea cambiei va putea, la prezentarea ordonanței de anulare și a certificatului greșii respective de neînțroducerea opoziției în termen, sau la prezentarea hotărârii definitive de respingerea opoziției, să ceară plata acelei cambii; când cambia a fost dată în alb sau nu a scăzut încă, va putea cere, în aceleași condițiuni, un duplicat.

Pentru cambiile scăzute sau la vedere declarate nule, dobânzile curg în conformitate cu art. 53 și 54, afară de cazul când suma datorată a fost depusă potrivit art. 46 pe seama persoanei în favoarea căreia a avut loc anularea sau a fost pronunțată sentința.

Art. 93. — Ordonanța sau hotărârea rămasă definitivă stinge orice drept decurgând din cambia anulată, fără a prejudeca eventualele acțiuni ale posesorului față de cel care a obținut anularea.

CAPITOLUL XIII.

Despre prescripție.

Art. 94. — Orice acțiuni rezultând din cambii împotriva acceptantului se prescriu prin trei ani, socotiți dela data scadenței.

Acțiunile posesorului împotriva giranților și împotriva trăgătorului se prescriu printr'un an socotit dela data protestului făcut în timp util sau dela data scadenței în caz de stipulațiune, fără cheltuieli.

Acțiunile giranților, unii împotriva altora și împotriva trăgătorului, se prescriu prin 6 luni socotite din ziua din care girantul a plătit cambia sau din ziua în care acțiunea de regres a fost pornită împotriva sa.

Acțiunea de îmbogățire fără cauză se prescrie printr'un an din ziua în care hotărârea pronunțată asupra acțiunii cambiale va fi rămas definitivă.

CAPITOLUL XIV.

Dispozițiuni generale.

Art. 95. — Plata unei cambii, a cărei scadență este într'o zi de sărbătoare legală, nu poate fi cerută decât în prima zi lucrătoare ce urmează. Tot astfel toate celelalte acte privitoare la cambie, în special prezentarea spre acceptare și protestul, nu pot fi făcute decât într'o zi lucrătoare.

Când unul din aceste acte trebuie să fie făcut într'un anumit termen, a cărui ultimă zi este o zi de sărbătoare legală, acest termen este prelungit până la prima zi lucrătoare ce urmează. Zilele de sărbătoare legală intermediare intră în calculul termenului.

Art. 96. — În termenele legale sau convenționale nu se socotește ziua dela care ele încep să curgă.

Art. 97. — Nu sunt admise termene de grație, nici legale nici judecătorești.

Art. 98. — Prin cuvântul „domiciliu“, în sensul prezentei legi, se înțelege locul unde persoana obligată, la care se referă, își are locuința sau sediul, iar prin cuvântul „loc de plată“ se înțelege întreg teritoriul comunei respective.

Art. 99. — Subscrierea prin punere de deget nu este socotită semnătură, afară numai dacă înscrisul este făcut în forma autentică sau notarială.

CAPITOLUL XV.

Cesiunea creanței derivând din vânzarea de mărfuri față de tras.

Art. 100. — În cambia trată, care nu trebuie să fie prezentată la acceptare, cum și în orice altă cambie-trată în cazul în care nu a fost acceptată, trăgătorul poate, în limitele sumei prevăzută în cambie, să cedeze printr-o clauză inserată în cuprinsul cambiei, creanța sa derivând din vânzarea de mărfuri, pe care o are față de tras.

Clauza trebuie să cuprindă, sub sancțiune de nulitate, data și numărul facturii referitoare la vânzarea de mărfuri.

În cazul unei cambii emisă la ordinul trăgătorului însuși, clauza de cesiune poate fi inserată în primul gir.

Cesiunea nu poate fi făcută de trăgător decât în favoarea unei bănci sau a unui bancher, însă va folosi tuturor giratarilor succesivi.

Art. 101. — Cesiunea dobândește efect față de terți prin notificarea făcută trasului, notificare ce se poate face și prin scrisoare recomandată, cu recepție de înțelegere; notificarea trebuie să cuprindă mențiunile exacte pentru identificarea cambiei.

Prezentarea cambiei făcută trasului, rezultând din protestul de neacceptare, ține loc de notificare.

Art. 102. — Trasul, după notificarea cesiunii, nu poate plăti decât posesorului cambiei.

Aceasta nu poate valorifica față de tras drepturile derivând din cesiune, decât dacă a dresat protestul de neplată contra acestuia și nu au trecut 5 zile dela comunicarea făcută trăgătorului a somației de executare, conform art. 61, sau dela citare în acțiunea cambială, ori dela admiterea creanței cambiale la pasivul falimentului trăgătorului, când acesta a fost declarat în stare de faliment.

Exercitarea acțiunii contra trasului nu împiedică executarea în același timp a acțiunii cambiale contra trăgătorului și a celorlalți obligați.

Posesorul cambiei nu-și va putea valorifica drepturile derivând din cesiune la falimentul trasului decât după facerea notificării cerută de alin. I al acestui articol.

Art. 103. — Oricine cesionează o creanță în condițiunile prevăzute de art. 100, știind că în momentul cesiunii nu există, în total sau în parte, creanța cedată, se va pedepsi cu amendă dela 5.000—100.000 Lei și închisoare până la 6 luni, afară de cazul când faptul constituie un delict sancționat cu o pedeapsă mai mare, în care caz se va aplica această pedeapsă.

Titlul II.**Despre biletul la ordin.**

Art. 104. — Biletul la ordin cuprinde:

1. denumirea de bilet la ordin trecută în însuși textul titlului și exprimată în limba întrebuintată pentru redactarea acestui titlu;
2. promisiunea necondiționată de a plăti o sumă determinată;
3. arătarea scadenței;
4. arătarea locului unde plata trebuie făcută;
5. numele aceluia căruia sau la ordinul căruia plata trebuie făcută;

6. arătarea datei și a locului emiterii;

7. semnătura emitentului.

Art. 105. — Titlul căruia îi lipsește vreuna din condițiunile arătate la articolul precedent nu va fi socotit bilet la ordin, afară de cazurile arătate în alineatele ce urmează.

Biletul la ordin a cărui scadență nu este arătată, este socotit plătitibil la vedere.

În lipsa unei arătări speciale, locul emisiunii titlului este socotit loc de plată și în același timp loc al domiciliului emitentului.

Biletul la ordin care nu arată locul unde a fost emis, se socotește semnat în locul arătat lângă numele emitentului.

Art. 106. — Sunt aplicabile biletului la ordin, în măsura în care nu sunt incompatibile cu natura acestui titlu, dispozițiunile relative la cambie, privind:

girul (art. 13—23);

scadența (art. 36—40);

plata (art. 41—46);

acțiunea sau executarea cambială (art. 47) și

regresul în caz de neplată (art. 48—55 și 57—65);

protestul (art. 66—73);

plata prin intervențiune (art. 74 și 78—82);

còpiile (art. 83 și 86);

alterările (art. 88);

prescripțiunea (art. 94);

zilele de sărbătoare legală, calendarul termenelor

și inadmisibilitatea termenului de grație (art. 95—98);

subscrierea prin punere de deget (art. 99);

acțiunea decurgând din îmbogățirea fără cauză (art. 65);

anularea și înlocuirea titlului (art. 89—93).

Sunt de asemenea aplicabile biletului la ordin dispozițiunile privind cambia plătită de un al treilea sau într-o localitate alta decât aceea a domiciliului trasului (art. 4 și 30), stipulațiunea de dobândă (art. 5), deosebirile în indicarea sumei de plată (art. 6), efectele unei semnături pusă în condițiunile arătate la art. 7, efectele semnăturii unei persoane care lucrează fără împuternicire sau depășind împuternicirea (art. 10) și cambia în alb (art. 12).

Sunt de asemenea aplicabile biletului la ordin dispozițiunile privitoare la aval (art. 33—35), în cazul prevăzut de ultimul alineat al art. 34, dacă avalul nu arată pentru cine a fost dat, el se socotește dat pentru emitent.

Art. 107. — Emitentul unui bilet la ordin este ținut în același mod ca acceptantul unei cambii.

Biletele la ordin plătitibile la un anume timp dela vedere, trebuiesc prezentate spre viză emitentului în termenele fixate la art. 26. Termenul dela vedere curge dela data vizei subscribe de emitent pe biletul la ordin. Refuzul emitentului de a pune viza datată se constată prin protest (art. 28), a cărui dată servește ca punct de plecare pentru termenul dela vedere.

Titlul III.**CAPITOLUL I.****Dispoziții transitorii.**

Art. 108. — Condițiunile speciale și efectele cambiilor, precum și ale tuturor obligațiunilor sau mențiunilor de pe cambie, făcute înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, se vor judeca după legea sub imperiul căreia au fost făcute.

De asemenea și în ce privește termenul de prezentare pentru acceptare.

Art. 109. — Dispozițiunile acestei legi, privind modul de acceptare și de plată, drepturile de acțiune și de regres ce izvorăsc din cambie, afară de executarea cambială, conservarea și stingerea acestor drepturi și efectul forței majore, se întind și asupra cambiilor emise sub imperiul legilor vechi, dacă au scăzut sau au fost prezentate pentru acceptare după intrarea în vigoare a acestei legi.

De asemenea, prin derogare dela art. 76 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, promulgată cu Inaltul Decret Regal cu Nr. 1036 din 7 Aprilie 1934, prescripțiile și decăderile izvorând din neîntentarea în termenul defipt de acest articol a acțiunilor cambiale relative la cambiile prevăzute de acest articol, se suspendă pe tot timpul aplicațiunii acestei legi.

În consecință creditorul va putea intenta acțiunile cambiale relative la aceste cambii, în tot acest interval de timp, fără a pierde vreun drept față de oricare din semnatarii, giranții sau avalistiții cambiei.

În ceea ce privește executarea cambiei, dispozițiunile legii de față se vor aplica și cambiilor emise mai înainte de intrarea în vigoare a acestei legi, dacă au scadență după data de 1 Noembrie 1934.

Art. 110. — Dispozițiunile acestei legi se aplică și la prescripțiunea neîmplinită la data punerii în vigoare a legii de față. Începutul acestei prescripțiuni, precum și întreruperea ei intervenită sub imperiul legii vechi, se vor judeca după vechile legi.

Dacă termenul de prescripțiune prevăzut în această lege este mai scurt decât cel prevăzut de legile vechi, el se va socoti dela data intrării în vigoare a legii de față, afară numai dacă termenul din prezenta lege s'ar împlini mai târziu decât s'ar fi împlinit, potrivit vechilor legi.

CAPITOLUL II.

Dispozițiuni finale.

Art. 111. — Legea de față intră în vigoare la 1 Iunie 1934.

Art. 112. — Din ziua intrării în vigoare a acestei legi sunt abrogate toate legile și dispozițiunile anterioare, cu privire la cambie și bilet la ordin.

Art. 113. — Sunt socotite zile de sărbătoare legală, în afară de Dumineci, cele prevăzute de legea pentru organizarea judecătorească.

Art. 114. — Un regulament întocmit de Ministerul Justiției va fixa orele când cambiile sau biletele la ordin pot fi depuse pentru protest.

Art. 115. — Oficiul de compensaște va fi organizat pe lângă Banca Națională a României.

Orariul de vară al birourilor.

Decizia Ministerului Muncii.

Ministerul muncii a dat, următoarea decizie: Pe timpul sezonului de vară (15 Mai—15 Septembrie 1934) orariile birourilor întreprinderilor de mai jos specificate, vor fi următoarele:

a) Birourile băncilor și ale societăților de asigurare din București, vor lucra cu orariu continuu Marți, Miercuri, Vineri și Sâmbătă dela 7—14 jum., iar Luni și Joi dela 7—14.

b) Birourile centrale ale întreprinderilor industriale din Capitală cari au fabricile fie în raza

orașului București, fie în afară de oraș, birourile societăților și fermelor care se ocupă exclusiv cu desfacerea en gros a produselor industriale precum și birourile întreprinderilor de vămuri și transporturi, vor lucra cu orar continuu dela 7—14.

Dela acest orar se exceptează:

a) Personalul de direcție și conducere inclusiv procuriștii.

b) Personalul de serviciu întrebuințat la expedierea corespondenței și curățenței, precum și personalul care deservește instalațiile de încălzit, ventilat și iluminat, cărora nu se aplică decizia de față.

Deasemenea această decizie nu se aplică birourilor întreprinderilor industriale în legătură directă cu producția, cu depozite, cu expediția produselor și cu magazinele cari vând în detaliu.

În cazurile când normala funcționare a întreprinderilor arătate în art. 1 ar avea nevoie, pentru anumite secțiuni, de vreo derogare dela dispozițiunile prezentei deciziuni, se vor înainta cereri motivate Ministerului Muncii, care va decide.

Repartiția impozitului adițional.

Instrucțiunile Ministerului de finanțe.

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor administratorilor financelari prin care li se face cunoscut că Autoritățile administrative, comunale, județene, etc., prin dese reclamațiuni au arătat Ministerului că la impunerile din anii precedenți, nu s'au repartizat adiționalele pentru fiecare comună unde întreprinderile au sucursale sau exploatări.

Se atrage atențiunea, că în conformitate cu dispozițiunile art. 72 din L. C. D., în cazul când o întreprindere comercială sau industrială se exercită și în alte comune sau județe decât aceea unde se află sediul direcțiunii și unde se așează impozitul elementar, conform art. 37, impozitul adițional respectiv venifului ce servă de bază impunerii adiționale, va fi distribuit pe comune și anume: 30 la sută la comuna unde se află sediul direcțiunii și 70 la sută la aceia unde are loc exercitarea întreprinderii, iar dacă această exercitare se face în mai multe comune, cota de 70 la sută se va împărți la aceste comune, prin însăși procesul verbal, în raport cu importanța fiecărei exercitări și în baza declarațiilor în care întreprinderea este obligată să specifice clar toate aceste sucursale sau exploatări, cu importanța fiecăreia, iar în caz că nu s'au declarat aceste date se vor cere să se completeze în fața instanțelor.

Repartiția adiționalelor, prevăzută în procesele verbale de impunere, se va debita pentru fiecare întreprindere în parte la registrul adhoc, ce aveți deja înființat la administrație, pe locuri de exploatare, luându-se notă și de numărul adreselor cu care s'au comunicat aceste debite din adiționale la Administrațiile de constatare respective, de care aparțin comunele unde se găsesc aceste exploatări sau sucursale și care Administrații vor fi obligate să confirme primirea acestor comunicații, iar în cazul când nu se vor primi confirmările ce vor face noul intervenții.